

My thesis focuses on literary policy and literary publicity in the early period of the literary journal *Utunk*. This early period (1946-1948) of the journal was affected by the changes following the end of WW II. Romania entered the Soviet sphere of interest, the Hungarian minority and its every form of publicity from Romania unavoidably started the transformation into a restricted, Soviet type publicity where the main focus shifted from the laborers' interest to the interests of the Romanian Communist Party that officially represented the labor class.

Since the journal first appeared on June 22nd, 1946, it had to fit in into an already ongoing recovery process after WW II. In this period it was not yet clarified the direction that had to be implemented by the literary policies, which ultimately led to the Stalinist authority and its type of publicity. The change from the local or national publicity to the Soviet type publicity occurred unavoidably in every state that entered the Soviet sphere of interest, but the transition varied from country to country as the application of the Soviet model met the specific national conditions, culture and mentality.

The *Utunk* as the state-aided literary journal of the Hungarian minority from Romania seems to be eligible to document and to follow attempts that aimed to change the minority literary publicity. My basic hypothesis states that the guidelines considering the literary policy/policies that shape the evolving publicity can be traced back from the leading articles, literary critics, texts of theoretical criticism and, indirectly, from literary texts.

The subjects of my research, the aforementioned text types are embedded into a contextualizing 2nd Chapter (*Accessus ad...*): the subchapters present a journal with a nationwide distribution network that at the beginning appeared every second week. The journal represents the Hungarian minority literary life, four decades from the history of Romanian Hungarian literature. The literature of the socialist era as such is a problematic phenomenon by itself too, so this chapter focuses on the ideologies and institutes of this period that influenced the literary publicity.

The 3rd chapter sketches the historical background of the socialist era, the Hungarian minority and the Hungarian minority press. This chapter also introduces the institution of

ensorship, the methods of propaganda and agitation. In the first three years of the Utunk journal the concrete censorship emerged which significantly helped the construction of socialism.

Between 1946 and 1948 the communist propaganda gradually amplified: the number of propagandist political articles and texts increases, especially after June 1947.

The 4th chapter deals with periodization and questions regarding caesuras. The first three years of the journal can be partitioned into 3 small periods limited by political and economical events such as the article written by the Ministry of Finance Vasile Luca, dethronement of the king and preparation to launch the first year of socialist planned economy.

The 5th chapter focuses on the number of publications from the first year of the journal, and has a special focus on the very first issue since its content, structure and design barely changed throughout the four decades of socialism. From June 22nd, 1946 till June 7th, 1947 the journal that aimed to create a forum where writers of the Hungarian Writers' Association from Romania could address the proletarian readers, could shape literary taste, which initially was a heterogeneous, pluralistic forum that allowed the expression of various opinions.

Chapter 6 describes the radical changes occurring in the journal's literary policy after June 1947. The fight against the "unprincipled" Hungarian unity and reactionists followed the agenda coming from the rising Communist Party, which systematically eliminated opinions and voices that did not agree with the Party's will. A very prominent event of this short period is the so called "Toldi debate" that rapidly turned into a unilateral quarrel. This debate seems to mark the change towards a new direction considering the journal's literary policy and publicity: interpreting literature and history of literature from the viewpoint of class struggle, enforcing political ideology in an apolitic medium which led to the complete upset of the previous equilibrium and structure of values.

The 7th chapter displays the era marked by the spreading of political ideology. Those writers who did not share the same opinion and the same ideological beliefs were rejected under the pretext that they were reactionists, obscurants. After these so called malignant views were shut out from the publicity of the journal, articles about political events started to ramp: these texts were meant to show the only acceptable way of interpreting events and deeds of the state power. The integrative propaganda of this period can be characterized by militant rhetoric. Although the ideological homogenization started to come into life, articles did not lose their pugnacity, their apparent rebelliousness.

After the Romanian Communist Party and the Romanian Socialist-Democratic Party merged, in the one-party state the king was practically replaced by the General Secretary of the Romanian Communist Party Gheorghiu-Dej, whose cult of personality launched in this early period.

The Soviet ruling and Soviet type of social organization generated more and more literary work, but paradoxically these works needed more and more critical explications, as they had an artificial, ordained inspiration. Subjected to a total makeover, the one-party state ideology turned Utunk into a propaganda journal having the sole aim of broadcasting the state ideology, is serving the once exploited, now working class. In 1948 one can notice that a wide variety of text types were subordinated to one purpose, and they had only one function: praising the Party. In the previous two years the creation of the self-conscious, Party-abiding worker already started: the wide, non-bourgeois population from urban and rural areas was identified as the working class and the plebeian publicity could fulfill its socialist role: mediating the gratitude of the working class towards the Party, and broadcasting the directives, choices of the Party and especially presenting these choices as a blessed activity favouring the working class only. In this broadcasting the author is reduced to several functions: the broadcasting needs to be fulfilled according to the principles and ideology of the one-party state, that can be traced back to the rhetoric of texts and articles, in the creation and usage of symbols of the Soviet Stalinism, in creating enemies, in maintaining militant rhetoric, in proclaiming the bright future of socialism.

The massive, state supported homogenization completely destroyed the chance to any kind of democratic manifestation, the values of pluralism which were present in the very early period of the journal Utunk.

Keywords

Literary Journal, Utunk, Cluj-Napoca, Hungarian Minority from Romania, Socialist Literature, Press, Censorship, Ideology, Agitation, Propaganda, Political and Literary pluralism, Plebeian Publicity, Literary Policy, Indoctrination, Leading article, Literary Criticism

Table of contents

1. Hypotheses. Theoretical considerations.....	Error! Bookmark not defined.
2. Accessus ad: The Journal Utunk. (Beginning, brief history)...	Error! Bookmark not defined.
2.1. The interval of publishing	Error! Bookmark not defined.
2.2. Editors, members of the drafting committee	Error! Bookmark not defined.
2.3. The „background institutions”	Error! Bookmark not defined.
2.4. Appearance	Error! Bookmark not defined.
2.5. Content	Error! Bookmark not defined.
2.6. A brief history of the Utunk	Error! Bookmark not defined.
3. Contexts	Error! Bookmark not defined.
3.1. Romania, minorities, socialism	Error! Bookmark not defined.
3.2. Hungarian press from Romania under socialism	Error! Bookmark not defined.
3.3. Institutions of censorship.....	Error! Bookmark not defined.
3.4. Ideology, agitation and propaganda.....	Error! Bookmark not defined.
4. Problems of periodization. Periods.	Error! Bookmark not defined.
5. June, 1946– June, 1947. Political and literary pluralism	Error! Bookmark not defined.
5.1. The first issue.....	Error! Bookmark not defined.
5.1.2. Summary	Error! Bookmark not defined.
5.2. The first year.....	Error! Bookmark not defined.
5.2.1. Leading articles.....	Error! Bookmark not defined.
5.2.2. Editorial concept and leading articles	Error! Bookmark not defined.
5.2.3. Debate materials and critiques between 1946 and 1947.....	Error! Bookmark not defined.

5.2.4. Cultural life between 1946 és 1947	Error! Bookmark not defined.
5.2.5. Summary	Error! Bookmark not defined.
6. 1947-1948. Unprincipled unity – unified unprincipledness? ...	Error! Bookmark not defined.
6.1. Debate materials and critiques.....	Error! Bookmark not defined.
6.2. Cultural life in the mirror of indoctrination and „routine orders”	Error! Bookmark not defined.
defined.	
6.3. Summary	Error! Bookmark not defined.
7. 1948. Found principledness?	Error! Bookmark not defined.
7.1. Leading articles	Error! Bookmark not defined.
7.2. Compass in interpreting ideological questions: the propaganda text	Error! Bookmark not defined.
not defined.	
7.3. „1848, you, star!”	Error! Bookmark not defined.
8. Conclusions	Error! Bookmark not defined.
Bibliography	Error! Bookmark not defined.

Bibliography

- ALMÁSI Miklós: Lunacsarszkij: a lenini kultúrpolitikus, In: Almási Miklós: *Kényszerpályán. Esszék, tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1977, 189-197.
- AMBRUS Attila: Lapok az erdélyi magyar sajtótörténetből, *Pro Minoritate*, 2009/Tél, 21-36.
- ANKERSMIT, Franklin Rudolf: *History and Tropology. The Rise and Fall of Metaphor*, University of California Press, 1994.
- ASSMANN, Jan: *A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban*, Atlantisz, Budapest, 2004.
- BAHTYIN, Mihail Mihailovics: *A szó az életben és a költészetben*, ford. Könczöl Csaba, Európa, Budapest, 1985.
- BALÁZS Imre József: A hatalmi beszéd az erdélyi magyar irodalomban a második világháború után, In: Balázs Imre József (szerk.): *A sztálinizmus irodalma Romániában. Tanulmányok*, Komp-Press Kiadó, Kolozsvár, 2007, 11-62.
- BALÁZS Imre József: Antropológiai szempontok a Gheorghiu-Dej korszak rövidprózájának megközelítéséhez, In: Balázs Imre József (szerk.): *A sztálinizmus irodalma Romániában. Tanulmányok*, Komp-Press Kiadó, Kolozsvár, 2007, 63-92.
- BALOGH Edgár–DÁVID Gyula (főszerk.): *Romániai magyar irodalmi lexikon. Szépirodalom, közírás, tudományos irodalom, művelődés I–V.*, Bukarest–Kolozsvár, Kriterion–Erdélyi Múzeum-Egyesület. 1981–2010.
- BÁNYAI Éva: Sikertörténet kudarcokkal. Bukaresti életutak, Komp-Press, Kolozsvár, 2006, 157.
- BÁNYAI Éva: Egy kudarcos sikertörténet. A Hét születésének körülményei, *Korunk*, 2003/8, 23.
- BÁNYAI László – LÁSZLÓ Gyula: Miről szóljon az erdélyi történelem?, *Utunk*, 1946. június 22. 5.
- BÁRDI Nándor – LÁSZLÓ Márton: A kollektivizálás és a falu átalakítása, In: Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek a 20. században*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008, 234-241.
- BÁRDI Nándor: Magyarország és a határon túli magyarok (1948-1989), In: Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek a 20. században*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008, 296-305.
- BENEDEK Marcell: *Az irodalmi műveltség könyve*, Józsa Béla Aethenaeum, Kolozsvár, 1947.

- BENKŐ Levente: *Az őszinteség két napja*, 1956 szeptember 29-30., Polis, Kolozsvár, 2007.
- BENKŐ Levente: A Maniu-gárdák Erdélyben, In: Benkő Levente: *Szárzajta*, Tortoma Könyvkiadó, Barót, 2011, 64-76.
- BERGEL, Hans – HAJDÚ Farkas Zoltán: „Senki cédája nem vagyok, s művészetem ugyanvalóst nem az...”, *Korunk*, 1997/9, Forrás:
<http://korunk.org/?q=node/8&ev=1997&honap=9&cikk=6138>, megtekintve: 2012. február 12.
- BERTHA Zoltán: *Erdélyiség és modernség*, Pallas Akadémia, Csíkszereda, 2006.
- BODOR Pál: Így született az Utunk (Adalékok), In: *Utunk Évkönyv*, 1972, 281-295.
- BOKA László: Kötődések és kötöttségek. Kántor Lajos fiktív szemináriumai, In: Uő: *Egyszólamú kánon? Tanulmányok és kritikák*, Gondolat, Budapest, 2012, 278-290.
- BOTTONI, Stefano: Az ötvenes évek a kelet-közép-európai kommunista államokban. A pártállami nemzetiségi politika alakváltozatai, In: Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek a 20. században*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008, 230-233.
- BOTTONI, Stefano: A romániai modell sajátosságai: a Magyar Autonóm Tartomány, a Ceausescu-féle modell, a román államnacionalizmus. In: Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek a 20. században*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008, 246-249.
- BOTTONI, Stefano: Népszolgálat és túlélés. Mikó Imre és a román állambiztonság 1948-1971, *Magyar Kisebbség*, 2013/1, 7-50.
- BÜRGER, Peter: *Az avant-garde elmélete*, Universitas Szeged Kiadó, Szeged, 2010.
- CSEKE Gábor: *Jelentések magamról. Emlékezések ellenfényben*, Polis Kiadó, Kolozsvár, 2009.
- CSEKE Péter: Kisebbségi létparadoxon-értelmezések, In: Cseke Péter: *Paradigmaváltó erdélyi törekvések*, Kriterion, Kolozsvár, 2003, 80-104.
- CSEKE Péter: Bözödi és az erdélyi magyar szociográfia, In: *Paradigmaváltó erdélyi törekvések*, Kriterion, Kolozsvár, 2003, 171-182.
- CSIZMADIA Ervin: *Diskurzus és diktatúra. A magyar értelmiség vitái Nyugat-Európáról a késő Kádár-rendszerben*, Századvég Kiadó, Budapest, 2001.
- CORDOȘ, Sanda: *Literatura între revoluție și reacțiune*, Biblioteca Apostrof, Cluj-Napoca, 2002.
- COROBICA, Liliana: *Epurarea cărților în România. Documente (1944-1964)*, București, Tritonic, 2010.

- COURTOIS, Stéphane: *Comunism și totalitarianism*, trans. Ana Ciucan Țuțuianu, Polirom, București, 2011.
- DÁVID Gyula: Jelenlétünk és problémáink a Tismăneanu-jelentésben, *Magyar Kisebbség*, 2008/1-2., 69-84.
- DERRIDA, Jacques: *Marx kísértetei. Az adósállam, a gyász munkája és az új Internacionálé*, ford. Boros János, Csordás Gábor, Orbán Jolán, Jelenkor Kiadó, Pécs, 1995.
- DARNTON, Robert: Censorship, a comparative view: France, 1789 – East Germany, 1989. *Representations*, 1995/49, Special Issue: Identifying Histories: Eastern Europe Before and After 1989, 40-60.
- D. LŐRINCZ József: A kelet-európai ambivalens diskurzusról, *Regio*, 2002/1, 226-248.
- EDELMAN, Murray: Politikai ellenségek konstruálása, In: *Az ellenség neve*, szerk. Szabó Márton, Jászöveg Könyvek, 1998
- ENGELS, Frederich, MARX, Karl: *A Kommunista Párt kiáltványa*, 1848, ford. Nyilas Vera, 2004, <http://www.marxists.org/magyar/archive/marx/1848/communist-manifesto/ch01.htm>, megtekintve 2013. július 20-án.
- ENZENSBERGER, Hans Magnus: *Magyar zavarosságok. A szocializmus mint az alulfejlettség legmagasabb foka*, AB, 1986, számozott kiadás
- ENYEDI Sándor: A romániai magyar sajtó 1944 után, *Regio*, 1991/3., 174-193.
- FELKAI Gábor: Utószó, In: Jürgen Habermas: *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása; Vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriájával kapcsolatban*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999, 363-389.
- FLEISZ János: Az erdélyi magyar sajtó története 1890-1940, Pannónia Könyvek, Pécs, 2005.
- FOKKEMA, Douwe: Changing the Canon: A Systems Theoretical Approach, In: *Empirical Studies of Literature, Proceedings of the Second IGEL-Conference, Amsterdam 1989.*, eds. IBSCH, SCHRAM, STEEN, Amsterdam-Atlanta, 1991, 363-369.
- GAAL György: *Magyarok utcája. A kolozsvári egykori Bel- és Külmagyar utcák házai, telkei és lakói*, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 1995.
- GAÁL Gábor: Időszerűtlen jegyzetek, *Korunk*/7-8, 690-691.
- GAÁL Gábor: *Valóság és irodalom*, Állami Könyvkiadó, Bukarest, 1950.
- GADAMER, Hans-Georg: *Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatja*. Gondolat, Budapest, 1984.

- GADAMER, Hans-Georg: Az „eminens” szöveg és igazsága, In: BÓKAY Antal – VILCSEK Béla – SZAMOSI Gertrúd – SÁRI László: *A posztmodern irodalomtudomány kialakulása*, Osiris, Budapest, 2002, 229-234.
- GAGYI József: A Jelentésről és egy másik közelítésről, *Magyar Kisebbség*, 2008/1-2, 106-121.
- GAGYI József: A krízis éve a Székelyföldön; 1949, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2004.
- GÁLL Ernő: A román nemzeti ideológia - tegnap és ma, *Regio*, 1995/1-2., 205-219.
- GOLDIȘ, Alex: *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*, Editura Cartea Românească, București, 2011.
- GROYS, Boris: *Stalin – Opera de artă totală. cultura scindată din Uniunea Sovietică*, Idea Design and Print, Cluj-Napoca, 2007.
- GULYÁS László: A tartományi rendszer és a nemzeti kérdés Romániában 1950-1968, *Tér és Társadalom*, 2010/3., 163-176.
- GYÖRFFY Gábor: Sajtócenzúra a kommunista Romániában, *Regio*, 2007/ 7.sz., 95-116.
- GYÖRFFY Gábor: *Cenzúra és propaganda a kommunista Romániában; A romániai magyar nyilvánosság korlátozása a kommunista diktatúra időszakában*, Komp-Press, Kolozsvár, 2009.
- GYULAI Levente: Irodalomkritikai gondolkodás és olvasói preferenciák a korai Útunkban. In: Balázs Imre József (szerk.): *A sztálinizmus irodalma Romániában; Tanulmányok*. Komp-Press Kiadó. Kolozsvár. 2007. 93—116.
- HABERMAS, Jürgen: *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása; Vizsgálódások a polgári társadalom egy kategóriá jával kapcsolatban*, Osiris Kiadó, Budapest, 1999.
- HARTMAN, Geoffrey H.: Az irodalmi kommentár mint irodalom, In: Dobos István (szerk.): *Bevezetés az irodalomelméletbe. Szöveggyűjtemény*, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen, 1995, 287-303.
- HEIDEGGER, Martin: Az Antigóné 1. kórusának értelmezése, In: *A posztmodern irodalomtudomány kialakulása*, szerk. BÓKAY Antal et al., Budapest, Osiris, 2002, 235-244, ford. Vajda Mihály.
- HEIDEGGER, Martin: *Introduction to Metaphysics*, Yale University Press, New Haven-London, 2001.
- HENTEA, Călin: *Ghiveciul propagandistic comunist, iluzia libertății și „șopârlele” studentești*, 2011. május 16, Forrás: http://www.historia.ro/exclusiv_web/general/articol/ghiveciul-propagandistic-comunist-iluzia-libertatii-soparlele-studentes, megtekintve: 2012. augusztus 12.

HORVÁTH Márton: *Lobogónk: Petőfi. Irodalmi cikkek és tanulmányok*. Szikra, Budapest, 1950.

JORDÁKY Lajos: A romániai magyar nyelvű sajtó 1971-ben, *Korunk*, 1971/3.

KÁLMÁN C. György: Irodalom és rendszerek, In: Kálmán C. György: *Te rongyos (elm)élet!*, Balassa Kiadó, Budapest, 1998, 184-200.

KÁNTOR Lajos – LÁNG Gusztáv: *Romániai magyar irodalom, 1944-1970*, II, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1973.

KISS Ágnes: Informális gyakorlatok a romániai kommunista cenzúrárendszerben, *Magyar Kisebbség*, 2012/1-2., 185-221.

KOVÁCS Ferenc: Erdélyi Helikon, *Magyar Közélet*, 1998/6.

KÖPECZI Béla (szerk): *A szocialista realizmus*, I, II, Gondolat, Budapest, 1970.

MARX, Karl: Louis Bonaparte brumaire tizennyolcadikája, 1852, In: Karl Marx és Friedrich Engels művei, Budapest, 1962, 8. kötet, 105.

LÁZOK Klára: Államosított kultúra? *Korunk*, 2006/2, forrás: <http://korunk.org/?q=node/8&ev=2006&honap=2&cikk=8106>, megtekintve: 2012. szept. 10.

MOCANU, Marin Radu: *Literatura româna si cenzura comunistă, 1960-1971*, Albatros, București, 2003.

MURÁDIN János Kristóf: A megtizedelt város, *Korunk*, 2004/10, 57-65.

NAGY Mihály Zoltán – VINCZE Gábor: Kolozsvár a román „kiugrástól” Észak-Erdély „másodszori felszabadulásáig” (1944. szeptember — november). I., *Korunk*, 2000/11., 104–111.

NOVÁK Csaba Zoltán: *Aranykorszak? A Ceaușescu-rendszer magyarságpolitikája, I., 1965-1974*, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2011.

NANCY, Jean-Luc: *Comunitatea absentă*, Idea Design&Print, Cluj-Napoca, 2005.

NEGRICI, Eugen: *Literatura română sub comunism 1948-1964*, Editura Cartea Românească, București, 2010.

NOVÁK Csaba Zoltán: A romániai magyar kisebbség helyzete. Petru Groza politikájának magyar támogatása, In: Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László (szerk.): *Kisebbségi magyar közösségek a 20. században*, Gondolat Kiadó, Budapest, 2008, 204-209.

NORA, Pierre: Emlékezet és történelem között. A helyek problematikája, *Aetas*, 1999/3, 4-7.

PÁL János: Vissza- és elrománosítási kísérletek a székelyföldi unitárius közösségekben, *Magyar Kisebbség*, 2008/1-2., 186-253.

- PLATÓN: Phaidrosz, In: *Platón összes művei II.*, szerk. Falus Róbert, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1984.
- POMOGÁTS Béla: *A romániai magyar irodalom*, Bereményi Kiadó, Budapest, 1992,
- SÁRÁNDI Tamás: Észak-Erdély 1940–1944 közötti története a román történetírásban, *Limes*, 2006/2, 131–137.
- SILVERSTONE, Roger: *Médiaerkölcs. A médiapolisz felemelkedése*, Napvilág, h.n., 2010.
- SELEJAN, Ana: *Literatura în totalitarianism 1955-1956. Clasicizarea realismului socialist*, Editura Cartea Românească, București, 2010.
- STOKES, Jane: *A média- és kultúrakutatás gyakorlata*, Gondolat Kiadó, Budapest-Pécs, 2008.
- SZABÉDI László levele Jordáky Lajoshoz. Sepsiszentgyörgy, 1946. április 17. In: Vincze Gábor (szerk.): *Történeti kényszerpályák. Kisebbségi reálpolitikák II. Dokumentumok a romániai magyar kisebbség történetének tanulmányozásához 1944-1989*, Pro-Print Kiadó, Csíkszereda, 2003, 51-54.
- SZÉLES Klára: „Mit látsz egy íróasztalon?” *Lászlóffy Aladár világa*. Cédrus Művészeti Alapítvány – Napkút Kiadó, Budapest, 2007.
- SZOLLÁTH Dávid: *A kommunista aszketizmus esztétikája. A 20. századi magyar irodalom néhány munkásmozgalom-történeti vonatkozása*, Balassi Kiadó, Budapest, 2011.
- TAKÁCS Róbert: *Politikai újságírás a Kádár-korban*, Napvilág Kiadó – Politikatörténeti Intézet, Budapest, 2012.
- TAPODI Zsuzsa: „Dicsőséges kudarcaink” – tovább élő paradoxonaink. Erdélyi Múzeum, 1998/1–2, 62-67.
- TAPODI Zsuzsa: *Irodalom a politika szolgálatában. Gaál Gábor munkássága pályája utolsó szakaszában. (1946-1954)*, Nemzetközi Hungarológiai Központ, Budapest, 2001.
- TODOROV, Tzvetan: *A rossz emlékezete, a jó kísértése. Mérlegen a XX. század*, ford. Bethlen József, Napvilág, Budapest, 2005.
- TORDAI Zádor: Emlékezés és apológia, In: *Legyünk realisták! Esszék, tanulmányok*, Magvető, Budapest, 1977, 100-160.
- TÓTH Sándor: *Dicsőséges kudarcaink a diktatúra korszakából. Gaál Gábor sorsa és utóélete Romániában 1956-1986*, Balassi, Budapest, 1997.
- TORDAI Zádor: Egy év Gaál Gábor-i Utunk, In: Tóth Sándor – Tordai Zádor (szerk.): *Szerkesztette Gaál Gábor, 1929-1940*, Magvető Kiadó, Budapest, 1976, 187-197.

TÖRÖK Márta: A szocializmus építésének tükröződése az R. N. K. novellairodalmában, 1950, államvizsga-dolgozat magyar irodalomból, kézirat, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Magyar Irodalomtudományi Intézet könyvtára, D 956.

VÁRI Csaba: Az irodalomkritika mint hatalmi médium az Irodalmi Almanach című folyóirat tükrében az '50-es évek első felében, In: Balázs Imre József (szerk.): *A sztálinizmus irodalma Romániában. Tanulmányok*, Komp-Press Kiadó, Kolozsvár, 2007, 123-148.

VASY Géza: „Hol zsarnokság van”. *Az ötvenes évek és a magyar irodalom (Tanulmányok, elemzések)*, Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 2005.

VINCZE Gábor: A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1947-1968, In: *Autonóm magyarok? Székelyföld változása az “ötvenes” években. Tanulmányok*, szerk. Bárdi Nándor, Pro-Print Kiadó, Csíkszereda, 2005, 628-684.

VINCZE Gábor: A romániai magyar kisebbség történeti kronológiája 1944-1989, Forrás: <http://vincze.adatbank.transindex.ro/>, megtekintve: 2012. szeptember 1.

VINCZE Gábor: A romániai magyar kisebbség oktatásügye 1944 és 1989 között, III., (1965-1989), *Magyar Kisebbség*, 1998./ 1., 289-317.

VINCZE Gábor: *Történeti kényszerpályák – Kisebbségi reálpolitikák II. dokumentumok a romániai magyarság kisebbség történetnek tanulmányozásához*, szerk. Vincze Gábor, Pro-Print Könyvkiadó, Csíkszereda, 2003.

Folyóiratban megjelent elsődleges bibliográfia:

ABAFÁY Gusztáv: A tékozló fiú, *Utunk*, 1947. július 19., 1,

ANAVI Ádám: A ponyva nemesítése, *Utunk*, 1946. november 9., 4.

ANAVI Ádám: Exisztenciálizmus a konyhában, *Utunk*, 1947. január 17, 9.

ANAVI Ádám: Az élet és a szív örvényei, *Utunk*, 1947. április 26., 4.

ANONIM: Veszendő „szabadság”, *Utunk*, 1946. augusztus 31., 3.

ARADI Lívია: Elég-e az együttérzés, *Utunk*, 1947. június 7., 9.

ARGHEZI, Tudor: Révület, *Utunk*, 1947. április 12., 4.

ASZTALOS István: Bolondok, *Utunk*, 1946. június 22, 8.

ASZTALOS Sándor: Elég lehetne csak az ige is!, *Utunk*, 1947. január 18., 9.

ASZÓDY János: Igazi, vagy másolt sajtószabadság? *Utunk*, 1946. július 6., 1.

ASZÓDY József: Ami a jóvátételi kérdés mögött van , *Utunk*, 1946. szeptember 14., 2.

BALOGH Edgár: Valaki hiányzik közülünk, *Utunk*, 1946. június 22., 2.

BALOGH Edgár: Az erdélyi magyar értelmiségiek mozgósítása, 1947. május 10., 1-2.

BALOGH Edgár: Kossuth „kikezdése”-e, amit írtam? , *Utunk*, 1947. szeptember 6. 9.

BALOGH Edgár: Új tankönyv új embert nevel, *Utunk*, 1947. szeptember 27., 7.

BÁNYAI Erzsébet: Szülők iskolája, *Utunk*, 1947. július 19., 8..

BÁNYAI László – LÁSZLÓ Gyula: Miről szóljon az erdélyi történelem?, *Utunk*, 1946. június 22. 5.

BÁNYAI László: Sorsfordulatot hozott, *Utunk*, 1948. február 7., 1.

BÁNYAI László: Új távlatok felé, *Utunk*, 1956. július .13.,

BÁNYAI László: Nyitott szemmel, *Utunk*, 1956. november 24.

BELZA Igor: A szovjet zenekultúra, *Utunk*, 1947. szeptember 27., 5

BENEDEK Marcell: Aurél és Bérénice, *Utunk*, 1946. június 22., 7.

BENEDEK Marcell: Sors és jelkép. Méliusz József könyve, *Utunk*, 1946. július 20, 9.

BENEDEK Marcell: János és Julia, *Utunk*, 1946. október 12., 4.

BENEDEK Marcell: Tajtékos ég. Radnóti Miklós versei, *Utunk*, 1946. október 26., 8.

BENEDEK Marcell: Az öncsalás leleplezői, *Utunk*, 1947. április 12, 3

BENEDEK Marcell: Híres irodalmi misztifikációk, *Utunk*, 1947. április 26., 10.

BENEDEK Marcell: A láthatatlan tanítvány, *Utunk*, 1947. augusztus 23., 9.

BENIUC, Mihai: Mindegy, *Utunk*, 1947. február 15., 3.

BENIUC, Mihai: Ion Luca Caragiale születésének 100 éves évfordulója elé, *Utunk*, 1952. január. 4.,

BÉKÉSSY András: Ma ilyet írok, *Utunk*, 1947. március 29., 3.

BÉKÉSSY András: Vársz valakit? *Utunk*, 1947. június 7., 3

BÉKÉSSY András: Hajnal-ocsúdás, *Utunk*, 1947. október 25., 3.

BLAGA, Lucian: Század, *Utunk*, 1946. október 26., 1.

BOCSKÓI Viktor: Csernüevszkij (sic!), *Utunk*, 1947. július 5.,7.

BONYHÁTI Jolán: Találkozás egy művésszel, *Utunk*, 1947. március 15., 8.

BRÜLL Emánuel: Melyik helyes: terrasz vagy terász?, *Utunk*, 1947. július 5., 8.

BRÜLL Emánuel: Eme-emez, ama-amaz, *Utunk*, 1947. július 19., 2.

BRÜLL Emánuel: Szótagolás, sorvégii elválasztás, *Utunk*, 1947. szeptember 6., 8.

CIUPE Aurel: A festő és a szociális kérdés, *Utunk*, 1947. május 24., 7.

CSEHI Gyula: A keleti látóhatár, *Utunk*, 1946. július 6., 6.

CSEHI Gyula: Nemzeti elnyomás, nemzeti egyenjogúság, *Utunk*, 1948. január 10., 1-2.

DÁN Pál: Az amerikai reakció szellemi arzenálja, *Utunk*, 1947. június 7., 2.

DÁN Pál: Az egypártrendszer kérdése, *Utunk*, 1947. október 11., 2.

DÁN Pál: A kritika és az önkritika és a társadalom fejlődése, *Utunk*, 1948. február 21., 2.

DOMBI Géza: Riportírásunk a szocialista realizmus útján, *Utunk*, 1950. máj. 10

DOMBI Imre: A román 48, *Utunk*, 1948. március 13, 4.

ELEKES Miklós: A képzőművészet útja, *Utunk*, 1947. július 19., 8.

ENDRE Károly: Vészharangok, *Utunk*, 1946. június 22, 4.

ERDÉLYI László: Az angol regény válsága, *Utunk*, 1946. november 9., 10.

ERDÉLYI László: A lélekarang és ahol kongatják, *Utunk*, 1947. október 11, 4.

ERDÉLYI László: Harc a világszabadságért 48-ban és ma, *Utunk*, 1948. március 13., 2.

ERŐS Bálint: A szerzői jogtörvény és a romániai magyar írók, *Utunk*, 1946. szeptember 28.

ERŐS Bálint: Hogyan él a szovjet író? *Utunk*, 1946. október 12., 8.

FARAGÓ József: Két éve halott Bartók Béla, *Utunk*, 1947. október 11., 1.

FARKAS Imre: Brassai Viktor arcát idézzük, *Utunk*, 1946. november 9., 10.

FÁSKERTI György: Mit vár az irodalomtól az ifjúnunk? *Utunk*, 1946. augusztus 17., 8.

FRÁTER György: Kódobó, *Utunk*, 1947. június 21.

GAÁL Gábor: [A történelem szabadító ténye...], *Utunk*, 1946. június 22., 1.

GAÁL Gábor: [A mi szűkebb irodalmunkból...], *Utunk*, 1946. július 6., 1.

GAÁL Gábor, [Kilencvenhét éve...], *Utunk*, 1946. július 20., 1.

GAÁL Gábor: A napokban közművelődésünk..., *Utunk*, 1946. augusztus 17., 1.

GAÁL Gábor: Árva Bethlen Kata, *Utunk*, 1946. augusztus 31., 1.

GAÁL Gábor: Népi kollégiumok, *Utunk*, 1946. augusztus 31., 1.

GAÁL Gábor: Nem az a kérdés, *Utunk*, 1946. szeptember 14., 1.

GAÁL Gábor: Az írói közeledés, *Utunk*, 1946. szeptember 28., 1.

GAÁL Gábor: Az irodalmi egység, *Utunk*, 1946. október 12., 1.

GAÁL Gábor: Volt-e valaha írónak érdemesebb élni? , *Utunk*, 1946. október 26., 1.

GAÁL Gábor: Van egy Remény, *Utunk*, 1946. november 9., 1.

GAÁL Gábor: A történelem hidege ellen, *Utunk*, 1946. november 23., 1.

GAÁL Gábor: Most, hogy beléptünk, *Utunk*, 1947. január 4., 1

GAÁL Gábor: A magunk portáján, *Utunk*, 1947. február 3, 5.

GAÁL Gábor: A költő és a lelkiismeret, *Utunk* 1947. március 29., 1.

GAÁL Gábor: Azt a különös, szótlán vagy beszédes, *Utunk*, 1947. ápr. 12, 1.

GAÁL Gábor: Új dráma, új világ, *Utunk*, 1947. április 12., 4.

GAÁL Gábor: Új ország - új irodalom, *Utunk*, 1947. május 10. , 1.

GAÁL Gábor: A pici kétéves, *Utunk*, 1947. június 7., 1.

GAÁL Gábor: cím nélküli vezércikk, *Utunk*, 1946. július 6., 1.

GAÁL Gábor: A nagy százéves évforduló, *Utunk*, 1947. június 21., 1.

GAÁL Gábor: ..s ami az előbbiekből látható, *Utunk*, 1947. augusztus 23., 9.

GAÁL Gábor: Újraértékelés? Nem! *Utunk*, 1947. szeptember 6., 9

GAÁL Gábor: Író és irodalom a népi demokráciában, *Utunk*, 1947. október. 20, 1.

GAÁL Gábor: Lenin nagysága, *Utunk*, 1948. január 24., 1.

GAÁL Gábor : Olvassuk újra a magyar irodalmat! *Utunk*, 1948. november 20

GÁLL Ernő: A második világháború szociológiája, *Utunk*, 1947. január 4., 8.

GÁLL Ernő: Hatalmas léptekkel előre, *Utunk*, 1947. november 22., 2.

GARÁZDA Péter: Erdélyi ekhó, *Utunk*, 1946. június 22. 7.

GARÁZDA Péter: Ekho a könyvekről, *Utunk*, 1946. szeptember 28., 8.

GARÁZDA Péter: Marosvölgyi ekhó, *Utunk*, 1947. július 5.,10

GOLDBERGER Miklós: Egy nagy jelentőségű évfordulóra, *Utunk*, 1947. október 25., 1-2.

HORVÁTH Imre: Villog mindörökre, *Utunk*, 1946. július 6. 6.

HORVÁTH Imre: Köszönts te is!, *Útunk* , 1949. január 15., 4. old.

HORVÁTH István: A földművesség szellemi igényei, *Utunk*, 1947. február 15, 1-2.

HORVÁTH István: Ostor kéne legyenek, *Utunk*, 1947. június 21., 1.

ILLYÉS Gyula: Új költőkhöz, *Utunk*, 1946. július 6., 5.

ILLYÉS Gyula: Interjú, *Utunk*, 1947. október 11., 1.

INCZE Andor: Földgáz Kolozsváron, *Utunk*, 1947. szeptember 27, 10.

ISÁK József: A munka hajdani dicsérői. Szentmártoni Bodó János, a munka első magyar költője, *Utunk*, 1947. április 26., 3.

JANCSÓ Elemér: Mikszáth Kálmán, *Utunk*, 1947. április 26., 1.

JANCSÓ Elemér: A magyar múlt demokratikus hagyományai, *Utunk*, 1946. november 9., 7.

JANCSÓ Elemér: A megújuló magyar irodalomszemlélet, *Utunk*, 1946. december 7., 2.

JANCSÓ Elemér: Időszerű tudományművelést! *Utunk*, 1947. június 21.

JÁNOSHÁZY György: Vezess, *Utunk*, 1947. szeptember 6., 10.

JÉKELY Zoltán: Virágének, *Utunk*, 1946. június 22, 8.

JORDÁKY Lajos: A francia szellemi élet változásai, *Utunk*, 1946. október 26., 8.

KACSO SÁNDOR: Író és olvasó, *Utunk*, 1946. június 22., 1-2.

KACSO SÁNDOR: Új nemzeti szellemet!, *Utunk*, 1946. július 6., 1.

KACSO SÁNDOR: Nem elég az Ige, *Utunk*, 1947. január 4., 5.

KAKASSY Endre: Szellempolitikai feladatainkról, az erdélyi hagyományokról és a békés együttélés feltételeiről beszél Vásárhelyi János püspök, *Utunk*, 1946. július 20, 5.

KAKASSY Endre: A moldvai sötét folt, *Utunk*, 1946. szeptember 14, 7.

KALLÓS Miklós: Másfél évtized ideológiai harcaiból, *Utunk*, 1959. július 2, 1.

KARÁCS Andor: A székelyföldi könyvkiadás megteremtése, *Utunk*, 1946. augusztus 3. , 5.

KISBÁN Miklós: Beszéljünk semmit! *Utunk*, 1946. június 22, 2.

KISBÁN Miklós: A mesterség dicsérete, *Utunk*, 1946. augusztus 31., 8.

KISBÁN Miklós: Végszó az izmusok vitájához, *Utunk*, 1946. október 12., 9.

KISS Géza: A dolgok természetéről, *Utunk*, 1947. október 25., 1.

KISS Jenő: Egy író távoli sírjára, *Utunk*, 1946. június 22., 3.

KISS Jenő: Szózat itt és ma, *Utunk*, 1946. szeptember 14., 1.

KISS Jenő: Az örök dolgok költészete. Jánosházy György Az örült nagyúr jármában című kötetéről, *Utunk*, 1947. október 25., 2.

KISS Tibor: Az emberek maguk csinálják történelmüket, *Utunk*, 1946. október 12., 8.

KISS Tibor: Az új tömegember, *Utunk*, 1946. december 7., 3.

KORDA István: Bánság és – szellemi élet, *Utunk*, 1946. augusztus 3. , 5.

KOTVÁN Lucia: A mozdony, *Utunk*, 1947. szeptember 6, 10.

KOVÁCS György: A tömeg és a kritika, *Utunk*, 1946. február 1., 7.

KOVÁCS György: Ángyom látogatása, *Utunk*, 1946. szeptember 28.

KOVÁCS György: Szegényes, rideg otthonunkban, *Utunk* 1946. október 26., 1

KOVÁCS György: Mezőségi fáklya, *Utunk*, 1946. november 9., 3.

KOVÁCS György: Fej vagy írás, *Utunk*, 1947. augusztus 23., 4

KOVÁCS István: A koldus bűne, *Utunk*, 1946. augusztus 31., 3.

KÓS Károly: Város a vakvágányon, *Utunk*, 1946. augusztus 3. 5.

KÖMŰVES Géza: Akik puskaport szagolnak, *Utunk*, 1947. április 12, 2.

LAER József: A világbéke kérdése: Feldarabolt, vagy egységes Németország, *Utunk*, 1947. május 10., 1.

LÁSZLÓ Gyula: Az Erdélyi Szalon. Egy kiállítás margójára, *Utunk*, 1947. április 26, 4.

LÁSZLÓ Gyula: Új ember, új művészet, *Utunk*, 1947. június 21., 9.

LÁSZLÓ Gyula: Bírálókat egy bírálatról, *Utunk*, 1948. január 24., 7

LIVEZEANU Octav: Hódolat és köszönet az íróknak, *Utunk*, 1947. május 10, 1.

LUKA László: Együtt élünk. A testvériség, *Utunk*, 1946. október 12., 4. Állítólag Luca-nak írták az újságban, mi legyen?

LUKA László: A romániai magyarság útja, *Igazság*, 1947. május 27., 1.

LUKÁCS György: Gorkij életműve, *Utunk*, 1946. június 22, 6.

MAROSI Péter: Beszéljünk őszintén! (Üzenet azoknak, akik még mindig a harmadik utat keresik), *Utunk*, 1947 karácsonya (sic!), 1-2.

MARTON Lili: Széken alvó lány, *Utunk*, 1946. december 7., 4.

MARTON Lili: Özvegy menyasszonyok, *Utunk* 1947. december 6, 10.

MÉLIUSZ József (m. j.): Együtt élünk, *Utunk*, 1946. június 22. 7.

MÉLIUSZ József: A régi Márai-vita és a Napló. Egykori disputát folytatunk, *Utunk*, 1946. június 22, 10.

MÉLIUSZ József: Dandin György. A Studio 46 bemutatkozása, *Utunk*, 1946. szeptember 14, 8.,

MÉLIUSZ József: Újfajta irodalmi nevelést, *Utunk*, 1947. március 1., 1.

MÉLIUSZ József: Az élő román irodalom, *Utunk*, 1947. április 26., 7.

MÉLIUSZ József: Románia demokratikus politikája, *Utunk*, 1947. június 7.,3.

MÉLIUSZ József: Kolozsvár a csillagok alatt, *Utunk*, 1947. július 5., 10.

MÉLIUSZ József: Louis Aragon és a realizmus, *Utunk* 1947. július 19. 3.

MOLTER Károly: Justinának nyílik a szeme, *Utunk*, 1946. november 9., 7.

NAGY István: Új világ nagyító alatt, *Utunk*, 1946. június 22, 6.

NAGY István: A történelmi távlat óvatos kivárása nélkül..., *Utunk*, 1946. augusztus 3., 10.

NAGY István: Állítsuk helyre az egyensúlyt, *Utunk*, 1946. július 6., 3.

NAGY István: Rendőr után... *Utunk*, 1946. szeptember 14., 9-10.

NAGY István: Az őszinteség melege, *Utunk*, 1947. január 4., 3.

NAGY István: A kritika még nem kenyér, *Utunk*, 1947. február 15., 4.

NAGY István: Dózsától 48-ig, *Utunk*, 1947. március 15., 1-2.

NAGY István: Éljük nemzeti művelődésünk jogaival! *Utunk*, 1947. június 7., 1.

NAGY István: Az egy úton haladás feltételei, *Utunk*, 1947. június 21., 1.

NAGY István: Köszöntünk, népköztársaság! *Utunk*, 1948. január 10., 1.

NAGY István: Éljük nemzeti művelődésünk jogaival!, *Utunk*, 1947. június 7., 1-2.

NAGY István: Az egy úton haladás feltételei, *Utunk*, 1947. június 21., 1-2.

N.I. (véltőleg Nagy István): Állítsuk helyre az egyensúlyt, *Utunk*, 1946. július 6., 3.

NAGY István: Százestendős célok megvalósítói, *Utunk*, 1948. március 13., 3.

NAGY Jenő: Egy új nemzetközi nyelv, *Utunk*, 1946. szeptember 28., 2.

N.N.: Az orosz színpad mondanivalója: a nemzeti közösség a háborúban, *Utunk*, 1946. június 22., 8.

N.N.: A mai német szellemi élet, *Utunk*, 1946. június 22., 8.

N.N.: Megkérdeztük íróinkat..., *Utunk*, 1946. szeptember 7., 2.

N.N.: Tulburări provocate la Budapesta de elementele contrarevoluționare, *Scanteia*, 1956. október 25., 4.

N.N.: Poporul maghiar zdrobește aventura contrarevoluționară, *Scanteia*, 1956. október 29., 4.

N.N.: Puterile occidentale încearcă să folosească Consiliul de Securitate pentru a exercita presiuni asupra Ungariei, *Scanteia*, 1956. október 30., 4.

N.N.: Se normalizează viața la Budapesta și în provincie, 1956. október 30., 4.

O.T.: Machiavelli színdarabja, a Mandragóra Kolozsvárt, *Utunk*, 1946. október 26., 8.

OKOS György: Kövek és emberek, *Utunk*, 1947. július 19., 8.

ELUARD, Paul: A költészet értelme, *Utunk*, 1947. április 26., 6.

PĂCURARIU, P.: A román líra új irányai, *Utunk*, 1946. augusztus 3., 8.

PÁLL Árpád: A Móricz Zsigmond Kollégium egyetemi hallgatóinak nagyarányú szociográfiai felvétele 1200 erdélyi diák társadalmi, műveltségi viszonyairól és tudásigényéről, *Utunk*, 1946. június 22., 3-4.

PÁLFI Miklós: Ki tud róla? *Utunk*, 1946. június 22. 5.

PÁLFI Miklós: Balázs Ferenc és a népfőiskola, *Utunk*, 1947. május 24., 1.

PÁLFI Miklós: A nép és értelmisége, *Utunk*, 1947. augusztus 2., 4.

PIKK László: Az exisztenciálista filozófia és az erdélyi magyarság, *Utunk*, 1946. január 17., 8.

PÓR István: Két választás, *Utunk*, 1948. március 27., 1.

R. PARASCHIVESCU, Miron: Román író a szovjet kultúráról, *Utunk*, 1947. január 4.

RÁCZ András: A közéleti bírálat feltételei, *Utunk*, 1947. február 15., 4.

ROBOTOS Imre: Amiről írunk és énekelnünk kell! *Utunk*, 1951. január 26.

RÖSZLER Viktor: Tervszerűséget az ipari termelésbe!, *Utunk*, 1946. október 26., 2.

RÖSZLER Viktor: A feketéző nálunk, *Utunk*, 1947. február 15., 8.

RUCSINSZKI, Pavle: Válaszúton a Dunatáj, *Utunk*, 1946. szeptember 14., 3.

S. Gy. : A jó film és az ifjúság, *Utunk*, 1947. július 19., 8.

SALAMON László: Németország, *Utunk*, 1946. június 22., 9

SALAMON László: Giono tündöklése és bukása, *Utunk*, 1947. július 5., 8.

SALAMON László: Lukács György, a realista műbírálat magyar mestere, *Utunk*, 1946. július 6., 2.

SALAMON László: Tényirodalom realizmus nélkül, *Utunk*, 1946. augusztus 17., 8.

SALAMON László: Reáelizmus, *Utunk*, 1947. augusztus 23., 6.

SÖNI Pál: A történelem hidege, *Utunk*, 1947. január 4., 3.

SUBA Dániel: Vass Gábor elolvasott egy könyvet, *Utunk*, 1947. június 7., 2.

SÜTŐ András: Új pénz, *Utunk*, 1947. szeptember 6., 2.

SZABÉDI László: Válassz, *Utunk*, 1946. június 22., 9.

SZABÉDI László: Szavakban lappangó történelem, *Utunk*, 1946. augusztus 3., 8.

SZABÉDI László: Csillogj, Margitka, *Utunk*, 1946. október 12., 3.

SZABÉDI László: Mentség, *Utunk*, 1948. január 24., 7

SZABÓ Géza: Kalotaszeg szegényei hajdan, *Utunk*, 1947. február 1., 8.

SZABÓ Lajos: Az Állami Magyar Szentgyörgy István Színház idei mérlege, *Utunk*, 1946. július 6., 6.

SZÁSZ János: Hajnaltól alkonyatig, *Utunk*, 1947. április 26., 1.

SZEMLÉR Ferenc: Bátortalan óda a szabadsághoz, *Utunk*, 1946. június 22., 8.

SZEMLÉR Ferenc: Énekkarok és dalárdák, *Utunk*, 1946. augusztus 17., 1.

SZEMLÉR Ferenc: Napisajtónk dolga, *Utunk*, 1947. július 5., 9.

SZEMLÉR Ferenc: Az eltört tükör, *Utunk*, 1947. október 11., 4.

SZEMLÉR Ferenc: Gyújtsatok világot!, *Utunk*, 1948. január 10., 4.

SZEMLÉR Ferenc: Érted-e?, *Utunk*, 1948. január 10., 4.

SZENTIMREI Jenő: Biztató tépett kurucoknak, *Utunk*, 1946. június 22., 5.

SZENTIMREI Jenő: Az izmusok védelmében. Hozzászólás, *Utunk*, 1946. szeptember 28., 6.

SZENTIMREI Jenő: A munkás színpada, *Utunk*, 1947. március 15., 9.

SZENTIMREI Jenő: A népet játszó színész, *Utunk*, 1947. április 26., 5.

SZÉKELY Dávid Gyula: Gyűlésen szülőfalumban, *Utunk*, 1947. október 11., 5.

SZTÁLIN: A marxizmus és a nemzetiségi kérdés, *Utunk*, 1946. június 22., 6.

SZTÁLIN nyilatkozata a kritikai szellem szükségességéről, *Utunk*, 1947. április 26., 1-2.

SZOLNAY László: Nagybánya ötven éves, *Utunk*, 1946. június 22., 6.

TOMA Alexandru: Varázs, *Utunk*, 1948. január 10., 7.

TOMPA László: Népek karéneke 1945 tavaszán, *Utunk*, 1946. június 22. 1.

TOMPA László: Forr a katlan...*Utunk*, 1946. június 22. 1.

TOMPA László Csillagúton szekerezve, *Utunk*, 1946. szeptember 28., 9.

TURNOWSZKY Sándor: Társadalmi valóság és társadalomtudomány, *Utunk*, 1946. szeptember 28, 2.

TURNOWSZKY Sándor: Marx az íróművész, *Utunk*, 1946. december 8., 8.

VÁRNAI Zseni: Áldott asszonyok, *Utunk*, 1947., június 21. , 4.

VIRÁGH Miklós: Ady, József Attila, Balázs Béla és több erdélyi lírikus Eisikovtis Miksa, az új magyar dal zeneköltője tolmácsolásában, *Utunk*, 1946. június 22, 2.

VIRTA Nikolaj: Hogyan élnek és alkotnak a szovjet írók? *Utunk*, 1947. április 26., 9.

VITA Zsigmond: Új életszemlélet, új irodalmi formák, *Utunk*, 1948. január 24., 5.

VOICU, Stefan: Valami történik a falvakon, vezércikk-átvétel a Contemporanul 1947. május 30-i számából, *Utunk*, 1947. június 7., 6.